

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda belirtilen sorularımın Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat KURUM tarafından Anayasanın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 23/08/2022

Ali KENANOĞLU
İstanbul Milletvekili

Brezilya'dan 5 Ağustos'ta yola çıkan ve 5 Eylül tarihinde Türkiye'ye geleceği öngörülen NAE Sao Paulo adlı asbest yüklü geminin, İzmir Aliaga'daki SÖK Denizcilik gemi söküm tesislerine getirilerek söküm yapılacağı kamuoyuna yansıyan haberlerden öğrenilmiştir.

Brezilya Donanmasına ait NAE Sao Paulo nükleer atık yüklü uçak gemisinin Türkiye'ye gelmesine karşı çevre örgütleri, sendikalar, odalar ve gemi sökümünün tüm mağdurları itirazlarını ve kaygılarını dile getiren açıklamalarda bulunmuşlardır. Yapılan açıklamalarda; bu geminin tehlikeli atıkların uluslararası ticaretini düzenleyen Basel Sözleşmesi, İzmir Protokolü, iki ülkenin ve geminin transit geçeceği ülkelerin ulusal çevre mevzuatına aykırı olduğu belirtilmektedir. Anayasa'dan kaynaklı yaşam ve çevre hakkını kullanan savunucular, içindeki tehlikeli maddelere ve işlemlerine dair envai şaibe olan bu geminin ülkemizde sökülmesine karşı olduklarını belirtmektedirler.

9 ton olduğu iddia edilen asbest yüklü tehlikeli atıklarla dolu Brezilya donanmasına ait NAE Sao Paulo adlı geminin, başta Cebelitarık Boğazı'nı kontrol eden Birleşik Krallık, İspanya, Fas olmak üzere, transit ülkelerin hiçbirine izin başvurusu yapmadığı, birçok uluslararası hukuka aykırı işlemin yürütüldüğü bildirilmektedir.

Bu tür gemilerin sökülmesinin toprağa, suya ve insan sağlığına ciddi zararlar verdiği bilinmektedir. Bu nedenle, Brezilya'da, Türkiye'de veya insanların ve çevrenin korunması için gerekli güvenlik koşullarının bulunmadığı herhangi bir yerde bu tür bir sökme işlemine izin vermemelidir. Küresel şirketlerin açgözlülüğüne ve hükümetlerin kayıtsızlığına rağmen asbestin ticarileştirilmesinin durdurulması insanın yaşamını ve çevreyi korumak adına hayati öneme sahiptir.

Uluslararası denizcilik şirketlerinin ve bazı ülkelerin zenginleşmek için Türkiye'yi ve Brezilya'yı, halk sağlığı, işçilerin hayatı ve doğanın tahribatı pahasına hurdalığa çevirmesine dur denilmelidir. Bu bağlamda ilgili hükümetler tarafsız, şeffaf denetimler yürütmeli ve uluslararası sözleşmelere uymalıdır. Türkiye hükümeti zehir gemisi olan NAE Sao Paulo'nun Türkiye'ye gelmesine izin vermemelidir.

70559

Bu bağlamda;

- 1- Tehlikeli atıklarla dolu Brezilya gemisinin Türkiye’de sökülmesine neden izin verilmektedir.
- 2- Asbestli Brezilya’ya ait geminin Türkiye’de sökülmesi neticesinde oluşabilecek, çevre ve insan sağlığını etkileyen olumsuzluklardan kim sorumlu olacaktır?
- 3- Türkiye’de tehlikeli atık ithalatı yasak değil midir?
- 4- Sökülmesi muhtemel geminin asbestli atıkları nerede ve nasıl bertaraf edilecektir?
- 5- Uluslararası sözleşmelere aykırı hareket edilmesine ve olası zararlarına rağmen bu geminin ısrarla yoluna devam etmesine Türkiye neden engel olmamaktadır?